

עת"א 44113/02/17 - מיכאל לוי, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 44113-02-17 לוי(עציר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
בפני כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר מיכאל לוי,
נגד
המשיב שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד ההחלטה המנהלית שלא להעבירו לכלא אחר. העותר שוהה כיום בכלא גלבע וביקש לעבור לכלא רימונים שבמחוז המרכז.

רקע עובדתי

העותר מוחזק כאסיר הפרדה - בהפרדת יחיד, מכח החלטה שיפוטית אחרונה שניתנה ביום 17/11/16.

העותר בסטטוס של "עצור עד תום ההליכים", לאחר שהוגש נגדו כתב אישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב בתיק תפ"ח 25960/06/16 בו הואשם בעבירות של רצח וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. קרבן העבירה הוא בנו של מי שעל פי הפרסומים נחשב כאחד מראשי הפשע בישראל. העותר מוגדר כ"אסיר התראה" ואסיר "טעון הגנה ברמה א".

נימוקי הבקשה

- העותר פנה בבקשה להעבירו לבית כלא במרכז הארץ בשל קשיים רבים ונסיבות אישיות מורכבות. הריחוק מבני משפחתו, לרבות מאשתו שמצויה בתקופה זו בטיפול הפריה בשיטת IVF. התיק הפלילי המתנהל נגדו הינו מורכב ומסובך. שמיעת הראיות אמורה להתחיל בתקופה הקרובה. יש קושי של נגישות לסניגורים המייצגים אותו להגיע אליו לבית הכלא בצפון להתייעצות ולשיחות לצורך ניהול המשפט
- בפנייתו לגורמים הרלוונטיים הציע העותר "חלופה" שיש בה כדי להקל על תנאי מעצרו, ולו במעט, ולפיה יועבר לכלא רימונים לאגף הפרדה ארצית, בהפרדה **זוגית** ואף מסר לגורמי הכלא פרטים של אסיר שיוכל לשהות יחד איתו, והוא סבור שאין מניעה מודיעינית לכך שהם ישהו יחדיו.
- הוראות הפקנ"צ מחייבות ניוד של אסירי הפרדה, אחת לחצי שנה.
- וועדת ההעברות לא שקלה את כל השיקולים הראויים להישקל.

· אמו של העותר איננה בקו הבריאות ומתקשה לנסוע נסיעות ארוכות ומסורבלות.

· במסגרת טיפולי הפוריות, נדרשת אשתו של העותר להגיע למרפאה לאחר שהיא עוברת לביקור אצל העותר, על מנת לקבל את הדרוש לצורך ביצוע הטיפול. הריחוק מקשה על הטיפולים, שגם כך הם קשים. אשת העותר נאלצת לקום בבוקר בשעה מוקדמת מאוד, הנסיעה מביתה עד כלא גלבע אורכת יותר משעה וחצי, הדבר גורם עוגמת נפש רבה גם לעותר וגם לאשתו ועלול לפגוע ברצונו לממש את זכותו להבאת ילד לעולם. טיפולי הפוריות החלו עוד לפני שהעותר נעצר.

· החומר בתיק הפלילי הוא רב היקף הן מבחינת חומרי החקירה והן מבחינת העדים המומחים שעתידים להעיד. הריחוק, שהוא בנוסף להגבלות המוטלות על העותר כ"אסיר הפרדה", מבית הסוהר בו הוא מוחזק לבית הסוהר בתל אביב שם מתנהלים הדיונים, עלול לפגוע פגיעה מהותית בניהול הגנתו של העותר ובזכותו לקיים הליך הוגן.

כתב התשובה

· בסמוך לאחר ההחלטה השיפוטית שהורתה על המשך החזקתו של העותר ב"הפרדת יחיד", התכנסה וועדת ההפרדות ודנה בבקשתו של העותר לעבור לאגף ההפרדות בכלא "רימונים". הוועדה החליטה שלא להעבירו וזאת לבקשת רח"ט המודיעין ובאישור רח"ט כליאה, והמשך החזקתו באופן חריג בכלא גלבע.

· הגדרתו של העותר כ"אסיר הגנה" - "טעון הגנה רמה א' " והחזקתו בהפרדה, לצורך שמירה על שלומו וביטחונו.

מתקיימות לגביו הנחיות בטחון מפורטות וקפדניות, מטעמי מסוכנות, לרבות שמירה על שטח סטרילי.

· לאור הערכת המסוכנות והחשש לשלומו של העותר, על רקע המידעים בעניינו, המליצו גורמי המודיעין על המשך החזקתו בכלא גלבע, שם מוערכת רמת מסוכנות פחותה לאסיר.

· באשר לאסיר הנוסף, שהעותר מבקש לשהות איתו בהפרדה זוגית, בדיקה שנעשתה העלתה שהאסיר האחר איננו "אסיר הפרדה" ואין אפשרות להחזיקו כאסיר הפרדה רק כדי שישהה במחיצתו של העותר.

דין

אכן מדובר בנסיבות שקשה להתעלם מהן. כל אחד מנימוקיו של העותר הינו נימוק ממשי. וודאי הצטברותם יחד, אין חולק על זכותו של האסיר, ככל אדם, להביא ילדים לעולם. ברור גם כי השאיפה צריכה להיות לצמצם את הפגיעה באסיר למינימום המתחייב וההכרחי. מובנת לי גם טענתו של העותר בקשר לקושי של אמו לבקרו. הפסיקה גם עמדה לא אחת על הנזק הנגרם לאסיר מעצם החזקתו בהפרדה, ולכן נקבעו ההוראות בסעיף 19א לפקודת בתי הסוהר, תקופת ההפרדה המקסימלית עליה ניתן להורות בכל פעם וההלכות שנקבעו בפסיקה, שמטרתן להבטיח שההחזקה בהפרדה תהיה המוצא האחרון. במיוחד כאשר מדובר ב"הפרת יחיד". ההפרדה איננה עונש. היא מהווה אמצעי מנע והשימוש בה צריך להיות קפדני וזהיר.

התרשמתי מטיעוני ב"כ העותר וגם מדברי העותר בעצמו.

אמנם ניהול בתי הסוהר הוא תפקידו של הנציב ולא של בית המשפט. תפקידו של בית המשפט המנהלי הוא אך להעביר ביקורת שיפוטית על חוקיותה וסבירותה של ההחלטה המנהלית, אך כאשר הוא בוחן את סבירות ההחלטה המנהלית, הוא נדרש לבדוק, בין היתר, האם נערך איזון ראוי ונשקלו מכלול השיקולים הראויים להישקל כדי להחליט בדבר סבירותה של ההחלטה.

מול השיקולים שמנתי, עומדים השיקולים של האינטרס הציבורי ושל הרשות המנהלית המוסמכת כדי למלא את תפקידה וחובתה להבטיח, בראש ובראשונה, את שלומם, חייהם וביטחונם של האסירים. אין צורך לומר ששיקול זה של קדושת החיים הוא השיקול העיקרי וחשיבותו מאפילה על השיקולים האחרים, ובלבד שנעשה, כאמור, איזון ראוי ובחינת כל השיקולים.

עפ"י חוות הדעת הגלויה של מודיעין שב"ס, קרבן הרצח - שי שירזי, הינו בנו של אריה שירזי, עבריון בכיר המרצה בעצמו עונש מאסר שגם הוא "עצור עד תום ההליכים" בפרשת 512.

קיימות הערכות מסוכנות ומידע בדבר חשש ממשי לשלומו של העותר, שהצדיקו את החרגתו מאסירים אחרים, המתניידים והשארות בכלא גלבע.

עיינתי בנספח הסודי עליו חתום רמ"ח הערכה ומחקר בחוליית המודיעין. במסמך מפורטת הסכנה המוחשית הנשקפת. בשתי הפסקאות האחרונות מוסבר: **א.** מדוע החזקתו בכלא גלבע יש בה לאיין במידה רבה את המסוכנות. **ב.** מדוע בכלא רימונים אליו מבקש העותר לעבור, המסוכנות שם הינה ממשית ובעלת עוצמה.

המידעים מדברים על סכנה מוחשית. אציין במיוחד את ידיעה מס' 2168384 וידיעה מס' 2204035.

מההלכה שנקבעה ברע"ב 1004/12 פרנסואה אבוטבול נ' מ"י (מיום 19/2/12, השופט דנציגר), ניתן להבין כי המועד של נידוד אחת לחצי שנה, איננו מועד קשיח אלא גמיש ונתון לשיקול דעת של הגורם המנהלי המוסמך.

סעיף 12א לפקודת בתי הסוהר, קובע:

"הנציב רשאי, בצו כללי או מיוחד להורות שסוג פלוני של אסירים או אסיר פלוני יועברו מבית הסוהר שבו הם מצויים לבית סוהר אחר..."

סעיף 80 לפקודה קובע שבתי הסוהר והסוהרים יהיו בפיקוחו ובניהולו של הנציב בכפוף לכל הוראה או הנחיה של השר.

סעיף 80א(ב) מסמיך את הנציב להוציא פקודות שיקבעו פרטים בנושאים האמורים בס"ק א - ארגון השירות, סדרי המנהל, המשטר והמשמעת בו והבטחת פעולתו התקינה ("הוראות שירות בתי הסוהר").

הוראות פקנ"צ 04.03.00 הוצאו על ידי הנציב מכח סמכותו על פי סעיפים 12 + 80 לפקודת בתי הסוהר.

מכח הוראות סעיף 4.ה. לפקנ"צ 04.03.00 "החזקת אסירים בהפרדה", קיימת "וועדת קבע" בנציבות - "וועדה ארצית להעברות וטעוני הגנה", העוסקת בהעברת אסירים בין בתי הסוהר במחוזות.

סעיף 1.5.ד.5 מורה כי אחת לחצי שנה ינויידו אסירי ההפרדה מבית סוהר אחד למשנהו, **על פי קביעת וועדות ההפרדה המחוזיות**. זו החליטה שלא לניידו ולהשאירו באופן חריג בכלא גלבו.

בעניין "פרנסואה אבוטבול" נטען כי ההחלטה להעביר את המבקש לבית סוהר אחר לאחר שחלפו רק כ- 3 חודשים, אינה חוקית ואינה סבירה, לאור לשון הפקנ"צ "אחת לחצי שנה ינויידו...". בית המשפט דחה את הטענה בקבעו שהפקודה איננה אוסרת העברה בתקופה הפחותה מחצי שנה.

אני סבור שלאור תכלית הוראות הפקנ"צ שהוצאו על ידי הנציב, כשם שניתן לסטות מפרק הזמן שנקבע בהוראת הנציבות כלפי מטה, כך ניתן לסטות כלפי מעלה באשר לאסיר פרטני, לאחר שנערכה מלאכת האיזונים הראויה ונשקלו כל השיקולים הנדרשים.

המשך החזקתו של אסיר באותו בית סוהר תקופה העולה על 6 חודשים הינה אכן חריגה ותיעשה רק במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים. אולם, הסמכות הנתונה לנציב הינה סמכות רחבה "כגודל האחריות כך גדול הסמכות" ובלבד שהיא עומדת בכללים המחייבים רשות מנהלית.

סופו של דבר, עם כל ההבנה למצוקות ולקשיים של העותר, ההחלטה המנהלית, בנסיבות העניין, מתחייבת.

שקלתי אם יש מקום להורות לבדוק העברתו של העותר לכלא בדרום, אך הגעתי למסקנה שאין מקום לכך משום שהעברה לדרום לא תפתור את המצוקות עליהן הצביע העותר. המרחק מבית המשפט בו מתנהלים הדיונים, הקושי של אמו להגיע אליו, הקשיים של אשתו וקושי בנסיעות של סניגוריו.

עוד אציין כי המרחקים בין בתי הכלא השונים במדינתנו הקטנטונת, אינם כה משמעותיים.

לפיכך, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטה.

העתירה נדחית.

ניתנה היום, א' ניסן תשע"ז, 28 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.

